

Utvalgssak

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
--------	------------	----------

Hovedutvalg for samfunnsutvikling og kultur

Utsendte vedlegg

Medsaksbehandlere

<navn>

<adm.enhet>

<beskrivelse av bidrag til saken>

Halden som filmlocation - økonomisk støtte til TV-serie

Denne saken er utredet etter prinsippet for fullført saksbehandling.

Sammendrag av saken:

Planprogrammet til Nærings- og sysselsettingsplan 2019 – 2031 er vedtatt. Rådmannen er i prosess for å få planen ferdig og til politisk behandling innen utgangen av juni 2019. Det jobbes parallelt med en arrangementsstrategi, i denne strategien skal det også vurderes om Rådmannen skal ta initiativ til opprettelsen av et arrangementsselskap.

Halden kommune har nå, tidligere enn planlagt, en mulighet til å få en stor TV-produksjon til byen. TV-produksjonen vil gi et samarbeid lokalt og nasjonalt som vil medføre økt inntekt til næringslivet i byen, markedsføring av Halden som filmlocation, bidra til informasjon om vikinghistorien (og Haldens del i historien) og utviklingen av en arena for ulike typer av arrangement (vikinglandsby) for fremtiden. Dette kan skape nye arbeidsplasser og øke sysselsettingsgraden i Halden.

En viktig spin-off som kan gi langvarige positive resultater innen næringsutviklingen i Halden inkluderer satsing på barn og unge. Produksjonsselskapet har uttalt at de gjerne tar med i en evt. kontrakt et samarbeid om å (videre)utvikle et utdanningstilbud på ungdomsskolene i Halden, Halden videregående skole og Høgskolen i Østfold for å sikre fremtidig kompetanse innen medier og kommunikasjon (film- og tv-produksjon).

Produksjonsselskapet har hastverk, da innspillingen skal skje f.o.m. august. Det hadde vært ønskelig at både Nærings- og sysselsettingsplanen og arrangementsstrategien var vedtatt før denne muligheten kom til Halden. Rådmannen mener allikevel at når en slik stor mulighet først kommer, er det viktig å gripe den og spesielt da den er i tråd med retningen i arrangementssatsingen, som er forankret i tidligere politiske vedtak (Nyskappings- og utviklingsplan 2017 - 2022, behandlet i Kommunestyret PS 2016/70).

TV-produksjonen vil også gi økt oppmerksomhet rundt funnet av Gjellestadskipet. Innspillingen av Vikingane og utviklingen av området rundt Jellhaug til både et informasjonssenter og en vikinglandsby til kunne bli en enorm turistattraksjon. TV-serien Vikingane (Norsemen) blir sett av mange i hele verden, og antall seere øker.

Produksjonsselskapet har behov for 5 MNOK. Vikingane er en såpass stor og viktig satsing i Norge, der både NRK og Netflix er med, og som ikke bare vil ha betydning for Halden, men for hele regionen. Serien har blitt sett av 1 million seere i Norge i snitt per sesong. Seertallene til Netflix er ikke offentlig

tilgjengelige, men det vi vet er at serien var blant de fire mest populære humorseriene i USA (høst 2018), i tillegg til at den er blant de mest populære i flere land i Europa.

Rådmannen mener at det er viktig med et samarbeid mellom Halden kommune, lokale banker/sparebankstiftelse, Sarpsborg kommune og Østfold fylkeskommune, slik at Halden kommunes del av beløpet blir på 1 MNOK. Det er dessverre for tidlig å si om det er mulig å få til dette samarbeidet og den økonomiske konsekvensene av samarbeidet. Rådmannen har tatt initiativ til møter, og partene er positive til et samarbeid. Men, alle må ha vedtak i sine styrer/utvalg, som skjer etter den politiske behandlingen i Halden kommune. Det betyr at Halden kommune må ta initiativet og dermed også en økonomisk risiko, da det ikke vil være mulig å vente på de andres avgjørelser for å få denne innspillingen til. Det betyr at dersom Halden kommune ikke garanterer for 5 MNOK innen 31.01.19, blir det ikke noe av innspillingen av Vikingane sesong 3 i Halden.

Rådmannens innstilling:

1. Rådmannen får fullmakt til å inngå kontrakt om produksjonen av Vikingane sesong 3 med sikte på at også påfølgende sesonger av Vikingane blir lagt til Halden. Fullmakten begrenser seg oppad til 5 MNOK. Midlene belastes fond.
2. Rådmannen skal gjennom avtalen sikre at mest mulig av tilskuddet brukes lokalt.
3. Rådmannen skal gå i forhandlinger med samarbeidspartnere, slik at den økonomiske belastningen for Halden kommune blir så lav som mulig.
4. Halden kommune ønsker utdanningstilbud på ungdomsskolene i Halden, Halden videregående skole og Høgskolen i Østfold innen film og TV-produksjon. Kontrakten med produksjonsselskapet vil ha fokus på dette og hvordan barn- og unge i Halden skal få opplæring som vil styrke deres fremtid innen film- og tv-produksjoner.

Saksutredning:

Bakgrunn

Halden kommune har stor avskalling av arbeidsplasser innen industri og varehandel, og sysselsettingsgraden går nedover. I «Nyskappings- og utviklingsplan» for Halden kommune, vedtatt i kommunestyret juni 2016, skal kommunen satse på nye arbeidsplasser innenfor fire områder, der i blant arrangementsbyen Halden. Dette er fulgt opp i økonomiplan 2019 – 2022 og inngår i samfunnsplan 2018 - 2050.

Ett av de naturlige satsingsområdene innen arrangement i Halden er film- og tv-produksjoner. Halden har hatt flere film- og tv-innspillinger de siste årene, som har gitt mye tilbake til byen, både direkte økonomisk og av markedsføring. De nyeste eksemplene er Norges beste brannmann, Grenseland, Farnen/Farnen kjendis og Sommerhytta. Det er flere Haldensere som er betydelige aktører i bransjen, og som kan/bør være med på satsingen i Halden og som kan bidra til at sysselsettingsgraden øker.

En stor fordel innen arrangement er behovet for allsidig arbeidskraft. Utvikling og gjennomføring av ulike arrangement har ofte behov for svært spesialisert nisjekompetanse, men også helt elementær kompetanse (der alle kan bidra). Samtidig er det ofte mye stolthet forbundet med å jobbe med arrangement.

I en slik sak som dette er det viktig å se at det også er store fordeler for film- og TV-selskapene med å legge produksjonene til Halden. Det er mao. ikke kun Halden som tjener på at produksjonene blir lagt hit.

Halden har et variert arkitektur og landskap. Det betyr at det er mulig å filme flere scener samme dag med kort transport. Det gir store fordeler, og lavere kostnader for produksjonen. Her kan det nevnes:

- Brostein
- Trehus
- Herskapelige hus (Rød herregård)
- Skjærgård
- Små lokale sentrum (Tistedal, Prestebakke, Kornsjø)
- Både kuppert og flatt landskap
- Tyska/Hollenderen med vegetasjon man finner få andre steder
- Fosseløkka med Saugbrugs og skogen (som brukt i Grenseland)
- Spinneriet som lokasjon, men også som studio (samarbeid med de som allerede er etablert der)

Halden har hoteller med gode fasiliteter
Tilgang på industribygg for å kunne bygge større scener
Kort avstand til Oslo/Gøteborg/Trollhättan, der film/tv-miljøene er etablerte
Kort kommunikasjonsvei (mange frivillige som bidrar, i tillegg til en serviceinnstilt kommune)
Lett å få ting gjort
Amcar-miljøet, med stort utvalg av biler

Innspilling av Vikingane i Halden vil kunne få store ringvirkninger for sysselsettingsgraden på sikt, både det som gjelder direkte knyttet til film- og tv-produksjoner, men også det som gjelder turisme.

Muligheter spin-off ifm. innspillingen av Vikingane sesong 3:

1. Styrke utdanningsmulighetene i Halden
2. Etableringen av et mottaksapparat / Halden som filmlocation
3. Bidra til (videre)utviklingen av et fagmiljø for film-/tv-produksjon i Halden
4. Bidra til utviklingen av en vikinglandsby som kan brukes til arrangementer
5. Bidra til utviklingen og etablering av en filmfestival i Halden

1. Styrke utdanningsmulighetene i Halden og samarbeidet med NAV

Det må sikres at den faglige kompetansen blant barn og unge i Halden utvikles innen film- og tv-produksjon. Det betyr at film/tv-produksjon bør bli et satsingsområde i skolene i Halden.

Produksjonsselskapet med bl.a. Anders Tangen og Trond Lockertsen blir mentorer/rådgivere for filmsatsingen i Halden. Det arbeides for å etablere valgfag innen film/tv-produksjon på ungdomsskolene i Halden (valgfaget «Medier og informasjon»). Det arbeides for å etablere fagkombinasjoner innen film- og tv-produksjoner på Halden videregående skole. Halden kommune vil jobbe i nært samarbeid med Høgskolen i Østfold vedr. utviklingen av Bachelorstudium i Digitale Medier og design.

NAV involveres, slik at unge arbeidsledige/uføre kan få muligheten til delta og videreutvikle sin kompetanse.

Kort om Anders Tangen

- TV-serien Dag med Atle Antonsen, alle 4 sesongene
- Lillyhammer, sesong 2,3 og 4
- Vikingane, sesong 1 og 2
- En Natt, sesong 1
- Magnus, sesong 1 (premiere på NRK 4. januar 2019)

Kort om Trond Lockertsen

- Den 12. mann
- Det tredje øyet
- Okkupert
- Lillyhammer
- Fuck Up
- TV-serien Dag med bl.a. Atle Antonsen
- Lange flate ballær

2. Etableringen av et mottaksapparat /Halden som filmlocation

Halden kommune har hatt møte med Adrian Mitchell som er filmkommisjonær i Oslo kommune. Halden og Oslo har nå et samarbeid om film- og tv-produksjoner, det gjelder både nasjonale og internasjonale produksjoner. Halden kommune lager nå en hjemmeside med fokus på bilder og film fra ulike lokasjoner, som filmkommisjonæren i Oslo bl.a. skal bruke på filmmesse i Berlin i februar. For å sikre dette samarbeidet vil det være viktig at Halden kommune er aktive, både er tilstede i markedet og forsøker å påvirke at nye film/tv-produksjoner blir lagt til Halden, i tillegg til å være svært dyktige på å tilrettelegge når de starter produksjonen i Halden. Det er behov for et mottaksapparat som jobber kontinuerlig med dette. Det er for tidlig å si hva som kreves, og om dette er noe som Halden kommune selv bør gjøre, eller om dette er noe private aktører kan gjøre. Mye av kompetansen rundt etableringen vil Halden kommune få gjennom samarbeidet med produksjonsselskapet.

3. Bidra til (videre)utviklingen av et fagmiljø for film/tv-produksjon i Halden

Flere svært dyktige Haldensere jobber innen film og tv-produksjoner. Det er ønskelig at det gjøres henvendelser til dem med spørsmål om de kan bidra til utviklingen av fagmiljøet i Halden. Dersom kinoen flytter til storsenteret, vil det være mulig å utvikle en miksekino (et sted der man mikser film, legger til musikk, lydeffekter og ferdiggjør filmer) i Alladin kino. Dette vil skape nye arbeidsplasser, i tillegg til at det finnes svært få miksekinoer i Norge. De Haldenserne som er etablerte innen film- og tv-produksjon vil kunne bidra til både å utvikle fagmiljøet i Halden, men også til at flere innen bransjen ser mulighetene for å gjøre produksjonen i Halden. Et samlet fagmiljø i Halden vil være viktig for utviklingen av Halden som filmlocation. Det er også mange skuespillere, statistere og frivillige i Halden som vil ha enda større muligheter for å utvikle seg i et samlet fagmiljø for film- og tv-produksjoner. Produksjonsselskapet bak Vikingane vil hjelpe Halden kommune å sette dette i system.

4. Bidra til utviklingen av en vikinglandsby og et informasjonssenter

13. januar leser vi i Halden Arbeiderblad at «Riksantikvaren godkjenner at klinisk arkeologi kan brukes for å finne ut hva som skjuler seg under bakken... Nyheten om funnet av Gjellestadskipet med georadar ble kjent i oktober fjor gikk verden rundt. Ikke siden Oseberg-skipet ble funnet i 1903, har noen i verden gjort et tilsvarende funn. Mye tyder på at det i området rundt Jellhaug har vært en rik og betydningsfull storgård, og georadaren har også vist restene av flere langhus, gravplasser og flere mindre båter i tillegg til det som ser ut til å være et av de største vikingskipene som er funnet i Norge – kanskje det aller største.»

Innspillingen av Vikingane i Halden vil gi økt oppmerksomhet rundt funnet av Gjellestadskipet. Dersom det i tillegg utvikles en vikinglandsby og et informasjonssenter som vil være filmkulisser til serien, og kan også brukes til lukkede arrangement og leirskoler, vil dette ha mulighet for både nye arbeidsplasser og en stor økning av turisme fra hele verden. Vikingane (Norsemen) er en serie som sendes mange steder i verden og øker i popularitet. Dersom Halden kommune tar «eierskap» til serien og knytter det sammen med funnene rundt Jellhaug, vil dette ha enorme muligheter, både rundt næringsutvikling, kompetanseutvikling og historiefortellingen til verden.

5. Bidra til utviklingen og etableringen av en filmfestival i Halden

For å sikre årlig, at både nasjonalt og internasjonalt fagmiljø kommer til Halden og ser hvilke muligheter som ligger i byen, vil det å skape en naturlig møteplass være viktig. Halden bør etablere en filmfestival som vil gjøre dette mulig. Det vil først være viktig at det gjøres undersøkelser rundt hva slags filmfestival det bør være, og om det er muligheter i markedet å etablere en ny (evt. videreutvikle en eksisterende, som kan flyttes til Halden). Dersom Vikingane blir spilt inn i Halden, så vil produksjonsselskapet hjelpe Halden kommune med dette. Dette vil være en prosess som nok først blir ferdig, når evt. ny kino med flere saler har blitt utviklet i storsenteret.

Konklusjon

Rådmannen mener det er ønskelig at både Nærings- og sysselsettingsplanen og arrangementsstrategien hadde vært vedtatt først. Men, når en slik stor mulighet først kommer, så er det viktig å gripe den og spesielt da den er i tråd med retningen i arrangementssatsingen, som er forankret i tidligere politiske vedtak. Det er en helt unik mulighet til både næringsutvikling, kompetanseutvikling og historiefortelling til verden.

Dokumentet er elektronisk godkjent av:

<Sett inn navn på den eller de som har dokumentert godkjenning av saken i ePhorte – eller slett denne linja>